

Uitkomsten onderzoek naar algemeen directeur NBA

1 Aanleiding

Op 13 september 2019, 23 september 2019 en 24 september 2019 hebben diverse media bericht over de volgende omstandigheden:

- (a) de algemeen directeur van de NBA (de **algemeen directeur**) is aandeelhouder van KeenCorp B.V. (KC);
- (b) de algemeen directeur is tevens voorzitter van de raad van commissarissen van KC;
- (c) de heer A. Fastow, oud-cfo van Enron en veroordeeld tot een gevangenisstraf vanwege zijn rol in de bedrijfsfraude bij Enron, is tevens aandeelhouder van KC; en
- (d) de algemeen directeur zou bij het verzoek om toestemming voor de nevenwerkzaamheden onder (b) hebben verzuimd aan het NBA-bestuur te melden dat Fastow aandeelhouder bij KC is.

Deze berichten in de media hebben het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de **NBA**) aanleiding gegeven advocatenkantoor Norton Rose Fulbright LLP te Amsterdam (**NRF**) te verzoeken juridisch te adviseren en in dat licht onderzoek te doen naar het handelen van de algemeen directeur en in het bijzonder:

*Nevenactiviteiten en/of belangen van de algemeen directeur van de NBA en de informatievoorziening daaromtrent en/of daarmee in strijd met de belangen van de NBA is gehandeld (het **Onderzoek**).*

Het Onderzoek is door NRF op onafhankelijke basis uitgevoerd in hun hoedanigheid van advocaat van de NBA. Dit wil zeggen dat NRF in het Onderzoek en in de rapportage daarover, zonder last of ruggespraak optreedt, dat wil zeggen zich niet door wensen of sturing van enig persoon binnen of buiten de NBA laat beïnvloeden.

Het bestuur van de NBA heeft KROLL, een divisie van Duff & Phelps B.V., te Amsterdam (**Kroll**) verzocht bij het Onderzoek te ondersteunen met een feitenonderzoek (het **Feitenonderzoek**). Het Feitenonderzoek betreft een persoonsgericht accountantsonderzoek. Het feitenonderzoek is door NRF in haar eindrapport geïntegreerd.

Het bestuur van het NBA heeft advocatenkantoor CMS gevraagd te adviseren ten aanzien van de mogelijke vervolgstappen met betrekking tot de algemeen directeur naar aanleiding van het Onderzoek.

2 De conclusies die uit het onderzoek blijken zijn de volgende

Uit artikel 7:401 BW blijkt dat een algemeen directeur, als opdrachtnemer via zijn management vennootschap, de zorg van goed opdrachtnemer in acht dient te nemen. Dit brengt met zich mee dat onder meer ten aanzien van nevenactiviteiten of –belangen en de samenwerking met relaties een spontane/proactieve informatie- of waarschuwingsverplichting ten aanzien van risico's op de algemeen directeur hebben gerust. Er moet worden vastgesteld dat hij het huidige bestuur in ieder geval op de volgende momenten niet, althans onvoldoende, heeft geïnformeerd of gewaarschuwd:

1. Tijdens de organisatie van het NBA relatie event 2019 heeft de algemeen directeur nagelaten volledig transparant te zijn over zijn relatie met Fastow via het gezamenlijk aandeelhouderschap in KeenCorp (KC).
2. Bij het verzoeken van goedkeuring voor het voorzitterschap van de raad van commissarissen van KC heeft hij nagelaten volledig transparant te zijn over zijn relatie met Fastow via het gezamenlijk aandeelhouderschap in KC. Ook heeft hij de NBA niet volledig juist geïnformeerd met de toezegging: *“Er zijn geen directe verbindingen met de accountantssector en/of de NBA.”* Het voorzitterschap van de RvC komt hier bovenop en leidt tot een intensievere betrokkenheid bij KC, waardoor de algemeen directeur op dat moment de aanvaardbaarheid daarvan had moeten laten beoordelen op basis van een totaaloverzicht van alle informatie en al bestaande connecties met Fastow en KC.
3. Tijdens de toelichting op zijn positie tijdens de bestuurstweedaagse in september 2019 had de algemeen directeur wederom een moment om volledige transparantie te geven over zijn relatie met Fastow via het gezamenlijk aandeelhouderschap in KC, en heeft hij de aanwezigen niet volledig juist geïnformeerd door aan te geven dat er volledige openheid van zaken was gegeven aan de voorzitter en vicevoorzitter van de NBA.
4. Bij het aanvaarden van het bestuursvoorzitterschap van de Stichting Nederlandse Museumnacht Kids heeft de algemeen directeur geen melding gedaan zoals beschreven in de regeling nevenwerkzaamheden.
5. Bij het aangaan van de samenwerking door NBA met adviesbureau Knyfe Ealdormann (KE) is de algemeen directeur niet volledig transparant geweest over de relationele band tussen hem en de ceo en de cfo van KE.

Op de algemeen directeur rustte gezien de kwetsbare maatschappelijke positie van de algemeen directeur van de NBA – en de NBA zelf – een grote mate van eigen verantwoordelijkheid om passende belangenafwegingen te maken. Hierin is de algemeen directeur tekort geschoten. Door het gebrek aan transparantie dat daardoor is ontstaan, is het NBA-bestuur niet in staat geweest om goed geïnformeerd te beslissen, althans om gemaakte beslissingen te kunnen verantwoorden en de door de algemeen directeur gevolgde handelwijze uit te leggen als juist. De algemeen directeur heeft daarmee het risico laten ontstaan dat NBA-belangen beschadigd konden raken. Dit risico heeft zich verwezenlijkt met de publicaties in de Telegraaf en het FD en de daarop volgende media aandacht.

Dat twee voormalig bestuursleden van de verbindingen van de algemeen directeur met KC en Fastow op de hoogte zijn geweest, betekent mogelijkwerwijs dat het gaat om kennis die het volledige bestuur is toe te rekenen, maar ontslaat de algemeen directeur niet volledig van de op hem rustende zorgverplichtingen.

Daarnaast is bij de nevenbevindingen duidelijk geworden dat bij het verlengen van de samenwerking met de algemeen directeur mogelijkheden ten aanzien van zijn vergoeding zijn verkend in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT). Hierbij is meegewogen dat de bezoldigingsnorm van de WNT ten aanzien van vaste aanstellingen aanzienlijk lager is dan die voor een interim aanstelling zoals de algemeen directeur in 2018 had en dat andere medewerkers binnen de NBA van oudsher meer verdienden dan deze norm. In deze verkenning heeft de algemeen directeur op enig moment een voorstel voor een side letter gedaan. Dit voorstel past naar de mening van het NBA-bestuur niet bij de zorgvuldigheid die een algemeen directeur betaamt. De bestaande bezoldigingsafspraken tussen de NBA en de algemeen directeur zijn conform de WNT.

3 Reflectie NBA-bestuur

De uitkomsten van het Onderzoek hebben het NBA-bestuur doen besluiten de samenwerking met de algemeen directeur te beëindigen. Over de vaststellingsovereenkomst wordt tussen wederzijdse advocaten overlegd.

Het bestuur hecht er aan te melden de hele gang van zaken bijzonder te betreuren. Wij zijn ons terdege bewust van de wissel die dit getrokken heeft op alle betrokkenen en dat de gevolgen voor een ieder persoonlijk ingrijpend zijn. De situatie is ook impactvol voor de NBA als beroepsorganisatie, juist op het moment dat deze organisatie bezig is met het implementeren van een uitdagende vernieuwingsagenda. Tegelijkertijd spreekt het bestuur zijn waardering uit voor de blijvende inzet van alle NBA-medewerkers ook gedurende deze ingewikkelde periode.

Ontegenzeggelijk zijn er aan de kant van het bestuur eveneens zaken geweest die verbetering behoeven en dus zal het bestuur ook zijn eigen functioneren tegen het licht houden. Het is duidelijk dat de informatie-uitwisseling tussen bestuursleden onderling op bepaalde momenten onvoldoende was. Ook concludeert het bestuur dat het meer adequaat had moeten optreden bij de bezoldigingsdiscussie van de algemeen directeur.

Het onderzoek en de resultaten daarvan hebben inzicht gegeven in een aantal onderwerpen waarover we concluderen dat wij hier als bestuur verder in zullen ontwikkelen. We hebben geleerd dat informatie niet altijd alle bestuursleden bereikt en dat dit beter moet. Ook zien we dat meer reflectie nodig is voordat bestuursbesluiten genomen worden en moeten signalen van ogenschijnlijk ongewenst gedrag eerder kenbaar worden gemaakt. De acties zijn deels onderwerpen die wij op korte termijn implementeren maar ook onderwerpen waar wij bij de verdere uitwerking en opzet van de NBA-governance, die al was ingezet en nu loopt, rekening mee zullen houden.

Reflectie van het bestuur op de uitkomsten van het Onderzoek heeft er toe geleid dat het bestuur van de NBA ten aanzien van de eigen organisatie tot de conclusie is gekomen dat onder meer:

1. Wij de governance-structuur zullen laten doorlichten op verenigbaarheid van de taken van besturen en toezicht houden en op welke wijze wij dat beter kunnen verankeren. Daarbij wordt tevens naar de bestuursreglementen en andere vigerende reglementering gekeken.
2. Informatiedeling binnen en naar het bestuur moet een betere structuur, waarborging en verankering krijgen. Hiervoor worden nieuwe procedures en processen geïmplementeerd.
3. Op iedere bestuursvergadering wordt de ruimte genomen om op (te nemen) bestuurs- of belangrijke directiebesluiten te reflecteren.
4. Er wordt een remuneratiecommissie ingesteld, die verslag doet aan het bestuur over directiebenoemingen en beloningsvraagstukken.
5. Wij zullen ons wervingsbeleid, maar ook het inkoopbeleid en aanbestedingen van contracten, evalueren en verder formaliseren en professionaliseren. De aanscherping en de tijdige identificatie van mogelijke belangenverstrengeling zal daarvan onderdeel zijn, zowel als het gaat om mogelijke aanbestedingen als om andere rollen binnen de NBA.
6. Het vertrek van de algemeen directeur leidt er toe dat wij op korte termijn een evaluatie uitvoeren van de aansturing en organisatie van het NBA-bureau (directie, omvang Management Team, vereiste competenties zowel voor het individu als het team). Dit ziet zowel toe op een effectieve organisatie, als op het versterken van de samenwerking.

De resultaten van de verdere evaluatie en maatregelen zullen wij in het eerste kwartaal van 2020 presenteren, opdat eventuele noodzakelijke aanpassingen in reglementen kunnen worden besproken en, indien mogelijk, kunnen worden vastgesteld tijdens de ledenvergadering in juni 2020.

Dit schrijven van het bestuur zal onderdeel zijn van de Algemene Ledenvergadering op 16 december 2019.